

**Vabariigi Valitsuse määruse
„Vabariigi Valitsuse 9. juuni 2022. a määruse nr 62 „Kultuuriministeeriumi põhimäärus“
muutmise“ eelnõu seletuskiri**

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõuga muudetakse Kultuuriministeeriumi põhimäärust. Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse 9. juuni 2022. a määruse nr 62 „Kultuuriministeeriumi põhimäärus“ muutmise on tingitud vajadusest ajakohastada ministeeriumi põhiülesandeid ning muuta struktuuri otstarbekamaks.

Vabariigi Valitsuse määrus kehtestatakse Vabariigi Valitsuse seaduse § 42 lõike 1 alusel.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud personali- ja õigusosakonna juhataja Merle Põld (merle.pold@kul.ee; 628 2347), kultuurilise mitmekesisuse asekancler Eda Silberg (eda.silberg@kul.ee; 628 2204) ning strateegia- ja innovatsiooniosakonna juhataja Reelika Väljaru (reelika.valjaru@kul.ee; 628 2238). Eelnõu ja seletuskiri ei ole keeleliselt toimetatud.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu eesmärk on ajakohastada kultuurilise mitmekesisuse osakonna ning strateegia- ja innovatsiooniosakonna ülesandeid ning muuta ministeeriumi töökorraldus otstarbekamaks.

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

Eelnõu esimeses paragrahvis on 4 punkti.

Eelnõu teises paragrahvis on reguleeritud määruse jõustumine.

Eelnõu § 1 punktiga 1 muudetakse põhimääruse § 11 lõiget 3. Selles lõikes on sõnastatud kultuurilise mitmekesisuse osakonna (edaspidi *KMO*) põhiülesanded. Muudatus on seotud ülesannetega seoses väljaspool Eestit elavate rahvuskaaslastega. Kehtiva põhimääruse järgi on KMO üheks ülesandeks toetada väljaspool Eestit elavate rahvuskaaslaste kultuurielu arengut. Alates 2024. aastast on KMO väljaspool Eestit elavate rahvuskaaslastele suunatud tegevused seotud Eestisse tagasipöördumise ja siin taaskohanemisega. Selle sisuks on soodustada etniliste eestlaste ja Eesti kodanike ning nende järeltulijate Eestisse elama asumist. Selleks korraldatakse kogemuskohutusi, nõustatakse tagasipöördujaid ning makstakse tagasipöördumistoetust ning koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga toetatakse väliseesti noorte keele- ja meelelaagri korraldamist Eestis. Lisaks koostöös Välisministeeriumiga toetatakse infoportaali globalestonian.com arendamist ja portaali kaudu uudiste vahendamist. Väljaspool Eestit elavate rahvuskaaslaste kultuurielu ja -tegevuse arendamise tegevustega jätkab Välisministeerium.

Eelnõu § 1 punktiga 2 muudetakse põhimääruse § 11 lõiget 6, millega muudetakse personali- ja õigusosakonna nimetus õigus- ja haldusosakonnaks. Osakonna koosseisust viiakse välja personalivaldkonna ülesanded. Personalijuhtimise töövaldkonnad on vahetult seotud organisatsiooni

tippjuhi toetamisega inimeste juhtimist puudutavates küsimustes. Kultuuriministeerium on väike organisatsioon. Seetõttu on otstarbekas, et personalivaldkond allub vahetult tippjuhile ehk ministeeriumi kantslerile. Ministeeriumi personalivaldkond on hetkel komplekteeritud 2 töökohaga (personalijuht, personalispetsialist) ja lähtuvalt organisatsiooni suurusest ei ole ette näha töökohtade arvu olulist kasvu. Seetõttu ei ole otstarbekas ka eraldi struktuuriüksuse ehk personaliosakonna loomine. Ministeeriumi struktuuris nähakse personalivaldkonna töökohad ette kantsleri vahetus alluvuses.

Eelnõu § 1 punktiga 3 tunnistatakse põhimääruse § 11 lõige 7 kehtetuks. Sellega kaotatakse ministeeriumi struktuurist siseauditiosakond. Tegemist on struktuurilise muudatusega. Ministeeriumi siseauditiosakonnas on hetkel 2 teenistujat (osakonnajuhataja ja siseaudiitor) ja lähtuvalt organisatsiooni suurusest ei ole ette näha teenistuskohade arvu kasvu. Seetõttu ei ole otstarbekas siseauditi kutsetegevusala ülesannete täitmist korraldada eraldi struktuuriüksuse kaudu. Siseaudiitori kutsetegevusega tegelevad ametnikud viiakse vahetult ministri alluvusse. Sellise valikuvõimaluse annab ka Vabariigi Valitsuse seaduse § 92² lõige 3, mille kohaselt täidesaatva riigivõimu asutuse juhi vahetus alluvuses moodustatakse vajaduse korral siseaudiitori ametikoht või luuakse struktuuriüksus. Muudatus ei puuduta siseauditi valdkonna sisulisi funktsioone, need jäävad samaks.

Eelnõu § 1 punktiga 4 muudetakse põhimääruse § 11 lõiget 9. Sellega lisatakse strateegia- ja innovatsiooniosakonna ülesannete hulka uus ülesanne kultuurihariduse (rahvusvaheliselt *arts and culture education*) edendamine. Kultuurihariduse edendamise üldine eesmärk Euroopa Liidu ja UNESCO vaates on lapse ja noore eneseväljenduse julgustamine läbi erinevate kultuuri vormide, arendades loovust, koostööd, kriitilist mõtlemist ja empaatiat ning suurendades ühiskonna, poliitika ja inimõiguste küsimustes aktiivset kaasaráärmist. See hõlmab nii mitteformaalõppe ja formaalõppe lõimimise soodustamist kui ka laste ja noorte aktiivset kultuuriasutuste külastamist ning kultuuri haridusprogrammides, huvitegevuses, kultuuriprojektides jne osalemist. Kultuuriministeerium käsitleb kultuuriharidust prioriteetse tegevusena kultuuritundliku ühiskonna jätkusuutlikkuse tagamisel. See tähendab laste ja noorte kultuuris osalemise koordineerimist publikuna kui ka kultuuri seostamist haridusega. Kultuuriharidus on tihedalt seotud ka laste ja noorte ühiskondliku aktiivsuse ning vaimse tervise ennetustööga, samuti loovisikute pealekasvu soodustamisega.

Eelnõu § 1 punktiga 5 muudetakse paragrahvi 12, mis reguleerib struktuuriüksuste väliseid teenistuskohi. Muudatus on seotud eelnõu punktides 2 ja 3 tehtavate muudatustega. Eelnõuga nähakse ette, et ministeeriumi struktuuri kuuluvad vahetult ministrile alluvad siseaudiitori kutsetegevusala ülesannete täitmisega seotud teenistuskohad ning vahetult kantslerile alluvad personalivaldkonna ülesannete täitmisega seotud teenistuskohad. Muus osas jääb paragrahvi sisu samaks, ehk ministeeriumi koosseisus võib olla ka muid vahetult ministrile, kantslerile või asestantslerile vahetult alluvaid teenistuskohi.

3. Eelnõu terminoloogia ja vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõus ei ole kasutusele võetud uusi termineid. Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Ümberkorraldustega paraneb Kultuuriministeeriumi ülesannete otstarbekam ja tõhusam täitmine. Kavandatud struktuurimuudatus ei mõjuta puudutatud valdkondade sisulist tegevust, samas toetavad muudatused ministeeriumi otstarbekamat juhtimist. Vastavasisulised teenistuskohad nähakse ette ministeeriumi teenistuskohade koosseisus ning teenistujate sisulised tööülesanded ei muutu.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Muudatuse rakendamiseks on vajalik muuta kahe osakonna põhimäärust, ministeeriumi teenistuskohdade koosseisu ning ajakohastada teenistujate ameti- või tööjuhendeid ja teisi töö- või teenistussuhete dokumente. Muudatuse rakendamisega täiendavaid kulusid ei kaasne.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 15.02.2024.

7. Eelnõu koostamine

Eelnõu esitati koostamiseks Haridus- ja Teadusministeeriumile ning Välisministeeriumile. Välisministeerium koostas eelnõu märkusteta, Haridus- ja Teadusministeerium vaikimisi.